

**ทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์
การจัดการความอ้วนของผู้หญิง
Patriachal capitalism and the weight lose
experience of woman**

ปัทมา กวนเมืองใต้¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การจัดการความอ้วนของผู้หญิงเพื่อสะท้อนให้เห็นระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่มีผลต่อโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงที่ถูกบีบบังคับให้ต้องลดความอ้วน ครอบคลุมเหตุที่มา รูปแบบและกระบวนการ รวมไปถึงความล้มเหลวในการจัดการความอ้วนของผู้หญิงภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีพื้นที่ศึกษาคือ อุตสาหกรรมลดน้ำหนัก ในย่านธุรกิจการค้า ได้แก่ สยาม สีลม พระรามเก้า พระรามสี่ บางเขน ลาดพร้าว ศึกษาในกลุ่มผู้หญิงที่ทำงานภาคบริการ อายุ 22-30 ปี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยมสายสังคมนิยมในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ 1) บีบบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วนในเรื่องงานที่นายจ้างมองคุณค่าการทำงานของหญิงอยู่รูปลักษณ์ภายนอก ระบบเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายมีอำนาจกดขี่ผู้หญิง อุดมการณ์ความงามที่นำเสนอผ่านสื่อหรือกระแสแฟชั่น และการถูกกระทำรุนแรง

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสังคมและสุขภาพ) ภาควิชาสังคมและสุขภาพ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล e-mail address : pattamahippo@gmail.com

ทางวาจาและกายที่ส่งผลให้ 2) ผู้หญิงมีรูปแบบและกระบวนการลดความอ้วนตั้งแต่การอดอาหาร การทานอาหารคลีน การทานยาลดน้ำหนักและอาหารเสริม การออกกำลังกายในฟิตเนสเซนเตอร์ และการเข้าคลินิกเสริมความงาม ซึ่งเป็นวิธีการระบบทุนนิยมสร้างขึ้นมาแสวงหาผลกำไรจากผู้หญิง ทำให้ 3) ผู้หญิงต้องพบกับความล้มเหลวในการลดความอ้วนของตน เนื่องจากสินค้าและบริการที่ใช้ในการลดความอ้วนมีราคาแพง สื่อและกระแสแฟชั่นสร้างอุดมการณ์ความสวยงามที่ผู้หญิงไม่สามารถทำให้เป็นจริงได้ ระบบเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายบีบบังคับให้ผู้หญิงยุติการลดความอ้วน และการทำงานในระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ที่กดขี่ผู้หญิงจนไม่สามารถลดความอ้วนได้ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้คือ สังคมต้องไม่ตีตราว่าความอ้วนของผู้หญิงเป็นปัญหา และต้องขจัดการจัดการความอ้วนของผู้หญิงที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและไม่เป็นธรรม

คำสำคัญ : อุตสาหกรรมลดน้ำหนัก/ผู้หญิงวัยทำงาน/การถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ/การแสวงหาผลประโยชน์/การลดน้ำหนัก

Abstract

This was a qualitative study on weight loss experiences of women in patriarchal capitalism. The purposes were to reflect on how woman with weight loss experiences were oppressed and exploited under patriarchal capitalism and to find the influences of patriarchal capitalism on the women's life structures, their causes, forms, and the methods of weight loss and weight loss failure. This study was conducted in Bangkok through in-depth interviews with 10 women aged between 22-30 years, who worked in the service industry and had had weight loss experiences.

Data collected was analysed using Content Analysis through the perspective of Socialist Feminism.

The results showed that patriarchal capitalism oppressed and caused injustice towards women; 1) The women were pressured to lose weight through life structures such as work, patriarchal sexuality, beauty ideals, as presented by media or fashion trends, and both physical and mental violence. 2) The women's forms and methods of weight loss were both dependent on and exploited by the capitalist system including going on diet, clean eating, using supplementary weight loss medication, going to gyms and going to aesthetic medicine clinics. 3) The women failed to lose weight and would never succeed in doing so as the weight loss products and services for women were too expensive. Media and fashion trends also created beauty ideals that could never be met in reality. Moreover, the patriarchal sexuality, pressured women to eventually stop losing weight, and having to work under the patriarchal capitalism, the women were also oppressed so much that they could not lose weight successfully. Whatever the forms of weight loss they sought, they could not be free from the oppression of patriarchal capitalism.

The suggestions for the study were that society should never brand women's weight as a problem and that oppression and injustice affecting weight loss experiences in women should be eliminated as well.

Keywords : weight loss industry/working women/oppression/exploitation/weight loss

บทนำ

การจัดการความอ้วนของผู้หญิงในปัจจุบันเกิดจากการที่ผู้หญิงมีความกังวลและมีความสนใจในรูปลักษณ์และเรือนร่างของตนมากยิ่งขึ้น โดยกลุ่มผู้หญิงที่มีความสนใจในการลดน้ำหนักมากที่สุดคือ กลุ่มผู้หญิงซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 18 - 25 ปี (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2549) เป็นกลุ่มที่มีความกังวลอย่างมากกับการจัดการรูปร่างของตนและพยายามแสวงหาวิธีการจัดการกับความอ้วนในหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการความอ้วนของผู้หญิงในปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมอาหารเสริมและยาลดความอ้วน ที่มีอัตราการเติบโตคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,500 ล้านบาท (ผู้จัดการออนไลน์, 2548) ซึ่งถือว่าเป็นมูลค่าที่สูงมากแสดงให้เห็นถึงการบริโภคสินค้าและอุตสาหกรรมของการจัดการกับความอ้วนของผู้หญิงที่เพิ่มมากขึ้น

ผู้หญิงมีการแสวงหาการลดความอ้วนที่หลากหลายรูปแบบ เริ่มตั้งแต่วิธีการจัดการกับความอ้วนด้วยตนเอง ได้แก่ การอดอาหาร การนับแคลอรี การออกกำลังกาย และวิธีการใช้ในการจัดการกับความอ้วนที่พบส่วนใหญ่จะเป็นการพึ่งผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร การดื่มกาแฟลดน้ำหนัก การทานยาลดน้ำหนัก (ศิริรักษ์ กิจชนะไพบูลย์, 2555 : 180-185) รวมไปถึงการพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูงในสถานบริการลดน้ำหนัก ได้แก่ การใช้ยาลดน้ำหนัก การคุมอาหารโดยรับประทานเส้นใย การใช้อุปกรณ์ออกกำลังกาย การดูดไขมันเฉพาะส่วนการฝังเข็ม การใช้โอเล็ททรอนิกส์สลายไขมัน การใช้คลื่นวิทยุความร้อน การอบสมุนไพร การอบชาวน้ำ การฉายแสง การใช้เครื่องไฟฟ้า เครื่องนวด สัน เขย่า รัต ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาเพื่อใช้ดึงดูดใจผู้รับบริการลดน้ำหนัก (ศิริพร อุดมสิน, 2541 : 19-28) โดยตัวของผู้หญิงเองหวังเพียงเพื่อให้ตนเองผอม มีรูปร่างที่สวยงามแต่ไม่คำนึงถึงผลที่ตามมาจากการจัดการกับความอ้วนของตน

ผลเสียหรือสิ่งที่ตามมาจากการจัดการความอ้วนนั้น มีทั้งการสูญเสียที่ร้ายแรงและอันตรายถึงชีวิตจากการจัดการความอ้วนของผู้หญิง กรณีการเสียชีวิตจากการเข้ารับบริการในสถานบริการลดน้ำหนักจากการดูดไขมันของน้องก๊วก นักศึกษาที่เสียชีวิต (ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 ธันวาคม 2545) หญิงสาววัย 29 ปี ดูดไขมันบริเวณใต้ท้องแขนที่คลินิกเสริมความงามที่เสียชีวิตในระหว่างรับบริการ (เอ็มไทยนิวส์ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555) ผลข้างเคียงมากมายต่อร่างกาย ทั้งเสียสุขภาพกายจากการทานยาลดความอ้วน มีผลต่อดับและไตในการกรองของเสีย มีฤทธิ์ในการกดประสาทส่วนต่าง ๆ กดการหลั่งน้ำย่อย ทำให้เกิดการขาดน้ำและแร่ธาตุที่หล่อเลี้ยงร่างกาย บางประเภทจะกระตุ้นให้นอนไม่หลับ หากกินต่อเนื่องกันเป็นเวลานานและปริมาณมากจะทำให้หมดสติและถึงขั้นเสียชีวิต (ผู้จัดการออนไลน์, 2547) เกิดภาวะโยโยเอฟเฟกต์ อาการประสาทหลอน ภาวะใจสั่น หรือการช็อกฉับพลันจนนำมาสู่การเสียชีวิต (เกียรติคุณ และ พวงทอง ไกรพิบูลย์, 2556) อาการป่วยทางจิต มีอาการหวาดกลัว หวาดวิตก อย่างมากเกี่ยวกับน้ำหนักตัว หมกมุ่นครุ่นคิดอยู่กับรูปร่างของตนเอง มีปัญหาทางอารมณ์ ความรู้สึกซึมเศร้า และมีอาการย้ำคิดย้ำทำ คนที่มีอาการหนัก ๆ จะเสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้ (อันเฮลตี้ดอทคอม, 2554) การสูญเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากอย่างกรณีของผู้หญิงคนหนึ่ง que เข้าร้องเรียนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หลังจากถูกสถาบันลดน้ำหนักชื่อดัง ที่ตัวเองซื้อคอร์สลดสัดส่วน เสียเงินนับแสนบาท ทำให้มีแผลพุพองที่หน้าท้อง (ไทยรัฐออนไลน์, 2557) สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ล้วนแล้วเป็นผลกระทบที่เกิดจากการต้องการจัดการกับความอ้วนของผู้หญิง

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความอ้วนของผู้หญิงที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนน้อยยังไม่เพียงพอ ที่ผ่านมามีการศึกษามุ่งศึกษาไปที่สาเหตุของการจัดการความอ้วนที่เกิดจากการรับรู้ว่าคุณเองมีรูปร่างอ้วนและมีความต้องการลดน้ำหนัก (ฉัตรชนก บุญไชย, 2544 : V) ปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงต้องการจัดการ

กับความอ้วน (ศิริรักษ์ กิจชนะไพบูลย์, 2555 : 187) และพฤติกรรมการจัดการกับความอ้วนที่พบว่ามีการจัดการความอ้วนด้วยตนเอง (ฉัตรชนก บุญไชย, 2544 : V) การพึ่งพาอาหารเสริมและเทคโนโลยี (ศิริรักษ์ กิจชนะไพบูลย์, 2555 : 187) การใช้ยาลดน้ำหนัก อาหารลดน้ำหนัก ดูปฏิบัติการใช้คอมพิวเตอร์กระชับสัดส่วน การอบซาวน่าและวิธีนวดในสถานบริการลดน้ำหนัก รวมไปถึงการใช้บริการในศูนย์ออกกำลังกาย (ศิวพร อุดมสิน, 2541 : 1) ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาที่ผ่านมายังไม่เพียงพอต่อการอธิบายถึงประสบการณ์การจัดการความอ้วนของผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน

ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการความอ้วนของผู้หญิงในปัจจุบันมีความซับซ้อน มีเหตุแห่งการจัดการความอ้วนที่มาจากสังคมที่มีส่วนในการสร้างแรงกดดันหรือบีบบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วนของตนเอง จึงศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการความอ้วนของผู้หญิงในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์การจัดการกับความอ้วนของผู้หญิงที่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ อิทธิพลของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่มีต่อโครงสร้างชีวิตของผู้หญิง โดยครอบคลุมเหตุที่มาของการจัดการความอ้วน รูปแบบและกระบวนการการจัดการความอ้วน รวมไปถึงเหตุแห่งความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในการจัดการความอ้วนของผู้หญิงภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสบการณ์การจัดการกับความอ้วนของผู้หญิงทั้งการจัดการด้วยตนเองและการพึ่งพาสถานบริการลดน้ำหนักที่ถูกกดขี่ เอารัดเอาเปรียบภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่
2. เพื่อศึกษาระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่มีอิทธิพลในการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิงต่อโครงสร้างชีวิตของผู้หญิง ได้แก่ อุตสาหกรรมลด

น้ำหนัก งาน อุดมการณ์ ระบบเพศสัมพันธ์ ความรุนแรง และสื่อ มีความสัมพันธ์
อย่างไรกับประสบการณ์การจัดการกับความอ้วนของผู้หญิง

กรอบแนวคิด

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยม
เป็นแนวคิดหลักในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพราะให้ความสำคัญและ
มุ่งทำความเข้าใจผู้หญิงในฐานะผู้ถูกระงับและถูกกดขี่ระบบทุนนิยมและระบบ
ชายเป็นใหญ่ แนวคิดนี้จะทำให้เราเห็นถึงการกดขี่ของระบบทุนนิยมและระบบ
ชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมเข้าไปในทุก ๆ พื้นที่ชีวิตของผู้หญิงและผลักดันให้ผู้หญิง
จัดการกับร่างกายของตนเอง เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงของผู้หญิง
ที่แนวคิดอื่น ๆ ละเลยและมองข้าม ผู้วิจัยจึงเลือกแนวคิดนี้และนำมาสร้างเป็น
กรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อที่จะสะท้อนถึงชีวิตของผู้หญิงที่ถูกระงับทุนนิยม
ชายเป็นใหญ่ที่กดขี่เอารัดเอาเปรียบ โดยผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการ
ศึกษาครั้งนี้โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดของนักสตรีนิยมสายสังคมนิยมสองท่าน
ได้แก่ ซิลเวีย วาลบี (Sylvia Walby, 1990) และเบล ฮุกส์ (Bell Hooks, 2000)
เป็นกรอบอ้างอิง และได้สร้างกรอบในการศึกษาระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่
มีผลต่อโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงในการจัดการกับความอ้วนทั้งหมด 6 โครงสร้าง
ได้แก่

1) อุดสาหกรรมลดน้ำหนักในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ กับการ
จัดการความอ้วนของผู้หญิง

อุตสาหกรรมลดน้ำหนักเป็นสินค้าและบริการที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อ
สร้างอุดมการณ์การบริโภคนิยม นายทุนได้ผลิตสินค้าและบริการเกี่ยวกับการ
จัดการความอ้วนออกมาในหลากหลายรูปแบบ ในกรณีที่ผู้หญิงที่บริโภคอาหาร
มากเกินไปจนมีความจำเป็นจนคิดว่าตนเองอ้วน ต้องการที่จะจัดการกับความอ้วนนั้น
กลุ่มนายทุนเองก็ได้ผลิตสินค้า และบริการเพื่อรองรับความต้องการในการลด

ความอ้วน แสงสว่างค่าไร รวมถึงมีการกำหนดราคาและกลไกการตลาด หรือสร้างสถาบันหรือระบบบริการสุขภาพที่จัดการกับความอ้วนเข้ามาทำหน้าที่ ชูตริตและดำรงไว้ซึ่งระบบทุนนิยม ซึ่งเป็นผลดีสำหรับระบบทุนนิยม แต่ไม่ดี สำหรับเราในฐานะผู้บริโภคอย่างผู้หญิง เพราะนั่นเป็นเหมือนหลุมพรางที่ทำให้ ผู้หญิงกลายเป็นเหยื่อของการชูตริตในระบบทุนนิยม

2) หน้าที่การในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการจัดการความอ้วน ของผู้หญิง

งานของผู้หญิงภายใต้โครงสร้างตลาดแรงงานของระบบชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้หญิงสามารถปลดปล่อยตัวเองจากระบบการผลิตในครัวเรือนและ มีโอกาสหรือทางเลือก ผู้หญิงจึงต้องแสวงหาสิ่งที่ช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับตนเอง เพื่อใช้ในการลงทุนทำงานและให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม อย่างเช่น การดูแลรูปลักษณ์ภายนอกให้สวยงามดูดี เพื่อให้ง่ายต่อการสมัครเข้า ทำงานหรือทำงานในสายงานการบริการที่ต้องใช้หน้าตา รูปร่าง ที่เป็นที่ยังดูดี ใจ เป็นที่น่าสนใจต่อผู้พบเห็น รวมไปถึงนายจ้างผู้ชาย ผู้หญิงเองจึงพยายาม ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ซึ่งความดึงดูดใจเหล่านั้น การจัดการกับความอ้วนจึงเป็น สิ่งที่ทำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากหากผู้หญิงต้องการมีหน้าที่การงานที่ดี (Walby, 1990 : 25-61)

3) อุดมการณ์ของผู้หญิงในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการจัดการ ความอ้วนของผู้หญิง

ทุนนิยมชายเป็นใหญ่ได้สร้างอุดมการณ์ให้กับผู้หญิงในทุก ๆ ด้าน การให้คุณค่าของผู้หญิง ผ่านอุดมการณ์ทั้งในเรื่องของความเป็นผู้หญิง ผู้ชาย อุดมการณ์ความรัก อุดมการณ์ความสวยงาม ที่สร้างและกำหนดโดยผู้ชาย นำเอาอุดมการณ์เหล่านั้นครอบงำ กดขี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง (Hook, 2000 : 67-71) ซึ่งทุนนิยมเองได้นำเอาอุดมการณ์เหล่านั้นมาเป็นเครื่องมือใน การสร้างสินค้า และเกิดเป็นสินค้ารูปแบบต่าง ๆ อย่างสถาบันลดน้ำหนักก็เป็น

องค์กรทางธุรกิจอย่างหนึ่งที่ใช้อุดมการณ์เหล่านี้ ในการขูดรีดผู้หญิงที่ต้องการให้ตนมีคามเป็นผู้นำหญิงตามอุดมการณ์ในสังคมที่ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่เป็นผู้กำหนด

4) ระบบเพศสัมพันธ์ในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการจัดการความอ้วนของผู้หญิง

ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่มองว่าหญิงเป็นสมบัติของชาย ชายแสวงหาผลกำไรจากผู้หญิง ผ่านการแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกมาเพื่อเงิน ข้าวของมีค่า ความมั่นคงในชีวิตของผู้หญิง และการที่ผู้หญิงแสวงหาการลดน้ำหนักเป็นเพราะผู้หญิงอยากที่จะเป็นที่ปรารถนา เป็นที่ต้องการของผู้ชาย สังคมชายเป็นใหญ่ได้กำหนดคุณค่า ความเป็นผู้หญิงผ่านในเรื่องของสวยงาม รูปร่าง หน้าตาที่เป็นที่น่าพึงปรารถนาของผู้ชาย นำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง ความรัก ความโรแมนติกที่ผู้หญิงต้องการ แต่สำหรับผู้ชายอาจจะมีมากกว่าความโรแมนติก นั่นคือการแสดงถึงความเป็นชาย การมีอำนาจ การได้ปลดปล่อยความปรารถนา ความต้องการของร่างกาย หรืออาจไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลใด ในการที่ชายจะมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงก็ได้ (Walby, 1990 : 109-127)

5) การกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการจัดการความอ้วนของผู้หญิง

การจัดการความอ้วนของผู้หญิง เป็นการจัดการที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยผู้ชาย สังคมชายเป็นใหญ่ใช้ความเป็นผู้ชายกำหนดความเป็นผู้หญิงในอุดมคติที่ต้องสวย รูปร่างสมส่วน ผอมบาง ถ้าไม่ใช่แบบที่ต้องการผู้หญิงก็就会被เหยียดหยาม ดูถูก ถูกล้อเลียน จากเพื่อน คนรอบข้างและคนในครอบครัว สร้างความบอบช้ำทางจิตใจให้กับผู้หญิง และนำไปสู่การตัดสินใจของผู้หญิงที่จะจัดการกับความอ้วนของตนให้หมดไป โครงสร้างของระบบทุนนิยมจึงเข้ามากระทำความรุนแรงต่อตัวผู้หญิงต่อ กล่าวคือ

ภายใต้ระบบทุนนิยมที่ชายเป็นผู้กำหนดความเป็นไปของการผลิตสินค้าและอุตสาหกรรมต่าง ๆ จึงเกิดอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความงามขึ้นมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เครื่องสำอาง สถาบันเสริมความงาม สถาบันลดน้ำหนัก เป็นต้น ผู้หญิงเองเมื่อต้องการที่จะหลุดพ้นจากการใช้ความรุนแรงทางวาจาที่นำมาซึ่งความบอบช้ำทางใจ จึงตัดสินใจที่จะตกเป็นเหยื่อของอุตสาหกรรมความงามเหล่านี้ (Walby, 1990 : 128-149)

6) สื่อในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการจัดการความอ้วนของผู้หญิง

ระบบทุนนิยมได้ใช้สื่อโดยสร้างภาพตัวแทนของผู้หญิงที่เป็นที่ปรารถนาของผู้ชายต้องมีความผอมบาง รูปร่างสวยงาม ได้สัดส่วน เป็นต้น สื่อเหล่านี้เป็นช่องทางหนึ่งในการนำเสนอสินค้า ผลิตภัณฑ์ อาหารเสริม และสถาบันลดน้ำหนักต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจ ดึงดูดด้วยโปรโมชั่นต่าง ๆ ชักจูงให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ โดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิงที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปลักษณ์ความสวยความงาม ยิ่งเป็นกลุ่มที่มีความเต็มใจที่จะซื้อหรือจ่ายให้กับสินค้าเหล่านี้ เมื่อพบเห็นสินค้า สื่อหรือโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความอ้วน ยิ่งเป็นเรื่องง่ายที่จะตัดสินใจจัดการกับความอ้วนของตน (Hook, 2000 : 31-36)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีพื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ ธุรกิจลดน้ำหนักทั้งสินค้าและบริการย่านสยาม สีสลม พระรามเก้า พระรามสี่ บางเขน ลาดพร้าว ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) คือ กลุ่มเป็นผู้หญิงที่ประกอบอาชีพในภาคบริการ ได้แก่ พนักงานออฟฟิศ เจ้าของธุรกิจส่วนตัว นางแบบ

เสื้อผ้าออนไลน์ อายุ 22 – 30 ปี จำนวน 10 คน ที่อาศัยและทำงานอยู่ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร และมีประสบการณ์ในการจัดการความอ้วนด้วยตนเองและพึ่งพาสถานบริการลดน้ำหนัก โดยมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview guideline) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง (In depth interview) และทำการถอดเทปและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากโปรแกรม Microsoft word ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่ออธิบายถึงทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การจัดการกับความอ้วนของผู้หญิงภายใต้กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ทำให้ผู้วิจัยได้คำถามหลักของงานของงานวิจัยและพบว่า ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ทำให้ผู้หญิงมีประสบการณ์การจัดการความอ้วนที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและไม่เป็นธรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ทำให้ผู้หญิงมีประสบการณ์การจัดการความอ้วนที่ไม่เป็นธรรม

นายทุนในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ได้สร้างสร้างรูปแบบและกระบวนการลดความอ้วนที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและแสวงหาผลประโยชน์จากผู้หญิงในหลากหลายรูปแบบ หลอกล่อให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ กระตุ้นให้ผู้หญิงซื้อสินค้าและบริการที่สร้างขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไรจากผู้หญิง ซึ่งมีรูปแบบของการจัดการความอ้วนที่มีระดับของการกดขี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงตั้งแต่การเอารัดเอาเปรียบน้อยที่สุดไปจนถึงการแสวงหาผลประโยชน์จากตัวผู้หญิงอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การอดอาหาร ซึ่งเป็นวิธีการเริ่มต้นของผู้หญิงในการจัดการความอ้วนที่ถูกระบบทุนนิยมทุนชายเป็นใหญ่ขูดรีดน้อยที่สุด

การทานอาหารคลีนการบริโภคนิยมแนวทางใหม่ที่ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ เริ่มชูตรีตผู้หญิง ด้วยวัตถุดิบและราคาของอาหารที่มีราคาสูงกว่าอาหารทั่วไป การออกกำลังกายที่ต้องอาศัยสื่อและอุปกรณ์ที่ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ใช้ชูตรีตและแสวงหากำไรจากผู้หญิง การทานยาลดน้ำหนัก และอาหารเสริม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่สร้างขึ้นเพื่อชูตรีตและแสวงหาผลกำไรจากผู้หญิง การออกกำลังกายในสถานบริการลดน้ำหนักของผู้หญิงซึ่งเป็นวิธีการที่ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหากำไรจากผู้หญิงโดยตรง และการเข้าคลินิกเสริมความงาม กระชับสัดส่วน ถูกชูตรีตและแสวงหาผลกำไรจากผู้หญิงอย่างเต็มขั้น

จากรูปแบบการลดน้ำหนักข้างต้นทำให้ผู้หญิงมีกระบวนการลดความอ้วนหลายกระบวนการ ได้แก่ 1) เริ่มต้นด้วยการพยายามลดด้วยตนเอง และจบลงด้วยการตกเป็นเหยื่อของระบบทุนนิยมในการจัดการความอ้วน 2) เริ่มต้นด้วยการตกเป็นเหยื่อ และพยายามต่อสู้เพื่อเอาชนะ แต่สุดท้ายก็ต้องยอมพ่ายแพ้ให้กับการจัดการความอ้วนภายใต้ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ และ 3) เริ่มต้นด้วยการพยายามลดด้วยตนเอง ต่อมาตกเป็นเหยื่อให้กับระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ สุดท้ายพ่ายแพ้และล้มเลิกการจัดการความอ้วน ซึ่งผู้หญิงยังคงวนเวียนอยู่ในวงจรของการลดความอ้วนที่อยู่ภายใต้ระบบทุนนิยมที่ผลิตสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อหลอกล่อผู้หญิงอย่างไม่มีวันสิ้นสุด ระบบทุนนิยมยังคงบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วน และบังคับให้ผู้หญิงต้องพึ่งพาระบบทุนนิยมในการจัดการความอ้วนที่สูญเสียทั้งสุขภาพและเงินต่อไป

2. บริบทของอุตสาหกรรมลดน้ำหนักในระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่

1) ตั้งอยู่บนพื้นที่ทางเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรมลดน้ำหนักที่พบส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือทำเลที่ผู้หญิงสามารถเข้าถึง เช่น ในพื้นที่ของห้างสรรพสินค้า ดิโกอาคารพาณิชย์ที่มีทำเลอยู่ในย่านเศรษฐกิจ ที่ง่ายต่อการพบเห็นและสามารถติดป้ายโฆษณาหรือ

โปรโมชั่นของร้าน ให้ผู้บริโภคได้พบเห็น และยังมีช่องทางในการขายสินค้าและบริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นทางเว็บไซต์ขายยาและอาหารเสริม เว็บไซต์ของสถานบริการลดน้ำหนัก เฟซบุ๊ก อิน스타그램 ที่มีรูปแบบในการโฆษณาและขายสินค้าที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ผู้ผลิตและผู้ขายจะนำเสนอสินค้าและบริการของตน

2) รูปแบบสินค้าและบริการลดความอ้วน

รูปแบบของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นายทุนผลิตขึ้นมาในรูปแบบของยาลดน้ำหนัก และอาหารเสริม ได้แก่ ยาเร่งระบบเผาผลาญจากคลินิก แคปซูลสมุนไพร แคปซูลไลโป 8 คีโตน และสมุนไพรดีท็อก ชาดีท็อก และเวย์โปรตีน ตามแต่ยี่ห้อที่จะผู้ขายจะวางขาย ซึ่งมีวางขายและจำหน่ายตามร้านขายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความสวยความงามตามร้านขายยาต่าง ๆ และตามคลินิกเสริมความงามทั่วไป ในส่วนของรูปแบบของสถานบริการ ได้แก่ คลินิกเสริมความงาม เช่น Spasha Sliming Center, Slim up, ศูนย์ลดน้ำหนักโรงพยาบาลยันฮี เป็นต้น โดยเปิดให้บริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนักโดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่นายทุนนำเข้ามาจากต่างประเทศ และสร้างคอร์สต่าง ๆ ขึ้นมาทั้งโปรแกรมกระชับสัดส่วน โปรแกรมสลายไขมัน โปรแกรมνωดลดรอยแตกของผิวหนัง เป็นต้น และฟิตเนสเซนเตอร์ ได้แก่ We Fitness, Fitness First, Virgin Fitness เปิดให้บริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนักโดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่นายทุนนำเข้ามาจากต่างประเทศ และสร้างคอร์สต่าง ๆ ขึ้นมาทั้งโปรแกรมกระชับสัดส่วน โปรแกรมสลายไขมัน โปรแกรมνωดลดรอยแตกของผิวหนัง เป็นต้น

3) สื่อโฆษณาที่ใช้ในการชักจูงลูกค้า

การโปรโมทด้วยแผ่นพับ หรือใบปลิวโดยมีพนักงานขายยืนอยู่หน้าสถาบันลดน้ำหนัก การตั้งป้ายโฆษณาที่ใส่รายละเอียดของคอร์สโปรโมชั่น ราคาที่ถูกลงจากราคาเต็มทั้งลด แลก แจก แถม บริการทดลองใช้ฟรี

หรือสมัครสมาชิกฟรี สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของกลไกการตลาดที่นายทุนได้สร้างขึ้น ทำให้ผู้หญิงสนใจและคิดว่านั้นคือความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้หญิงหากเลือกที่จะใช้บริการในสถานบริการเหล่านั้น

3. อุดมการณ์ทุนนิยมชายเป็นใหญ่ทำให้ผู้หญิงรู้สึกว่ตนเองอ้วน

ผู้หญิงเติบโตม่ว่ามกกลางการเลี้ยงดูและการถูกขัดเกลาของผู้หญิงดำเนินไปด้วยอุดมการณ์ทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับรูปลักษณะเรือนร่าง ผู้หญิงรับรู้ว่ตัวเองอ้วนโดยการตีตราและให้ความหมายผ่านสังคมจากบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งเพื่อน คู่รัก และครอบครัว นายจ้าง เพื่อนร่วมงาน หรือแม้กระทั่งตัวของผู้หญิงเอง ความอ้วนของผู้หญิงไม่ได้มีเหตุมาจากการแพทย์เป็นผู้กำหนดว่ค่าความอ้วนโดยดูจากค่า BMI เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่ยังเกิดมาจากการครอบงำของอุดมการณ์ความงามของร่างกายภายใต้สังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่กระตุ้นและคอยตอกย้ำซ้ำให้เรอมองว่ความอ้วนนั้นเป็นปัญหา และเป็นสิ่งที่จะต้องจัดการ โดยเฉพาะผู้หญิงที่เป็นแรงงานภาคบริการ ได้แก่ พนักงานออฟฟิศ นางแบบ พนักงานราชการ เป็นต้น ที่ต้องใช้รูปลักษณะความสวยงามของเรือนร่างทำงานแลกกับรายได้หรือค่าตอบแทนที่นายจ้างจ่ายให้ แม้ว่าจำนวนเงินที่ได้มาจะไม่คุ้มค่ว่กับการลงทุนดูแลรูปร่าง และไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพอยู่ว่ท่ามกลางสังคมเมืองที่เต็มไปด้วยการแสวงหาผลกำไรของนายทุนในทุก ๆ รูปแบบ ทั้งค่าครองชีพ ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายที่ผู้หญิงสูญเสียไปกับการลดความอ้วนที่ต้องพึ่งพาระบบทุนนิยมก็ตาม

4. ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่บีบบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วน

ความกดดันจากระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ผ่านโครงสร้างชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องของการงาน อุดมการณ์ความสวยงามที่ครอบงำผ่านสื่อ ระบบเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายมีอำนาจบีบบังคับผู้หญิง รวมไปถึงการกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นทำให้ผู้หญิงพยายามแสวงหาวิธีการจัดการความอ้วนโดยหวังจะหลุด

พ้นจากการถูกกดขี่ที่เกิดจากความอ้วน ดังนี้

1) การทำงานของผู้หญิงที่นายทุนหรือนายจ้างพยายามที่จะกดขี่ ขูดรีดแรงงานหญิง ตั้งแต่การถูกนายจ้างสั่งให้ลดความอ้วนเพื่อโอกาสใน ตำแหน่งงานที่ดีกว่าเดิม การทำงานไม่ได้ตั้งใจนายจ้าง เพราะไม่มีความคล่องตัวทำให้ทำงานตามที่นายจ้างสั่งไม่ได้ จนในบางครั้งได้สร้างความเครียดให้กับ แรงงานหญิง ทำงานหนักจนลืมนดูแลสุขภาพตนเองและอ้วน และระบบ สวัสดิการในที่ทำงานที่นายจ้างลดต้นทุนและจัดสรรอย่างขูดรีดรูปแบบใน การทำงานที่มีขนาดเล็ก สร้างความอึดอัดให้กับผู้หญิงและเป็นอุปสรรคในการ ทำงาน แรงงานหญิงจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องจัดการกับความอ้วนของตน เพื่อให้สามารถทำงานภายใต้การกดขี่ขูดรีดของนายจ้างในระบบทุนนิยมชาย เป็นใหญ่ให้ได้

2) ระบบเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงและชายที่ทำให้ผู้หญิงบางคน เลือกจัดการกับความของตนเองเพราะความรัก และเพศสัมพันธ์ เพื่อให้ได้มา ซึ่งแรงดึงดูดใจแก่ชายที่ตนเองรัก ผู้หญิงไม่ยอมรับความรู้สึกอับอายที่มีรูปร่างที่ใหญ่ เมื่อเทียบกับผู้ชาย ผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์ด้วยการ ทำกิจกรรมเหมือนที่ฝ่ายชายทำ การถูกกำหนดความสวยงาม และรูปร่างของ ผู้หญิงให้เป็นไปอย่าง que ผู้ชายต้องการ สิ่งเหล่านี้ผู้หญิงมองว่านั่นคือสิ่งที่ทำให้ ความรักของตนยั่งยืน แต่แท้จริงแล้วผู้หญิงถูกกดขี่และสร้างความเป็นรองใน ความสัมพันธ์อย่างไม่รู้ตัว พยายามทุกอย่างเพื่อผู้ชาย แม้กระทั่งการยอมตก เป็นเหยื่อของการบริโภคในระบบทุนนิยมในเรื่องของการจัดการความอ้วน

3) ความสวยงามของผู้หญิงที่นำเสนอผ่านสื่อและแฟชั่นที่มีอิทธิพล และสร้างความกังวลในเรื่องของรูปร่างให้กับผู้หญิง แฟชั่นเสื้อผ้าสวยงาม ที่นายทุนผลิตมาเพียงแค่ว่าของของผู้หญิงที่มีรูปร่างผอม หุ่นดี สื่อที่นำเสนอ เพียงภาพความงามของผู้หญิงที่สวยงามคือรูปร่างที่ได้สัดส่วน เป็นความงามที่สังคม ต้องการ เมื่อความงามตกอยู่ในมือของนายทุน การแสวงหาผลกำไรโดยการ

ครอบงำผู้โดยการนำเสนอหญิงสินค้า และแฟชั่นความงามเหล่านี้ผ่านสื่อ ผู้หญิงเองต้องยอมจำนนและบริโภคสินค้าเหล่านี้อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การจัดการความอ้วนเพื่อให้ตนสามารถเข้าไปอยู่ในอุดมการณ์ความงามจึงเกิดขึ้น

4) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับตัวผู้หญิงทั้งการถูกระเบิดความรุนแรงด้วยวาจา การถูกล้อเลียนจากเพื่อนร่วมงาน คู่รัก หรือคนในครอบครัว สร้างความบอบช้ำทางจิตใจให้กับผู้หญิง สายตาของคนรอบ ๆ ตัวการถูกมองด้วยสายตาที่เหยียดหยาม เยาะเย้ย หรือการกระทำบางอย่างจากที่ทำให้ผู้หญิงรู้สึกอับอาย สร้างความทุกข์ทรมานใจ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงอยากที่จะหลุดพ้นและอยากที่จะจัดการกับความอ้วนของตนเองให้สำเร็จให้ได้

5. ระบบทุนนิยมขายเป็นใหญ่ทำให้ผู้หญิงล้มเหลวจากการจัดการความอ้วน

การพยายามลดความอ้วนของผู้หญิงได้กลายเป็นสิ่งที่นายทุนใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงผ่านการผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความอ้วน ผู้หญิงเองตกเป็นเหยื่อให้กับสินค้าและบริการเหล่านั้นโดยที่ไม่รู้เลยว่า สิ่งที่ตนเองได้บริโภคและใช้บริการไปนั้นเป็นเพียงหลุมพรางของการบริโภคนิยมที่นายทุนต้องการขายสินค้าและบริการให้ได้จำนวนมาก ๆ เพื่อผลกำไร แต่ไม่สามารถทำให้ผู้หญิงจัดการกับความอ้วนหรือทำให้ผู้หญิงสวยงามได้อย่างแท้จริง ซึ่งเหตุแห่งความล้มเหลวในลดความอ้วนของผู้หญิง มีดังนี้

1) สินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความอ้วนมีราคาแพง ทั้งยาลดน้ำหนัก และอาหารเสริมมีราคาแพง ค่าสมาชิกฟิตเนสและค่าจ้างเทรนเนอร์มีราคาสูงเกินไป ค่าคอร์สในการกระชับสัดส่วนมีราคาสูง วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์อาหารคลีนในการจัดการความอ้วนมีราคาสูง ซึ่งผู้หญิงยอมตกเป็นเหยื่ออย่างเสียไม่ได้ยอมให้ตนเองถูกขูดรีดและเอารัดเอาเปรียบ

จากผู้ผลิตในระบบทุนนิยมที่แสวงหาผลกำไรจากการใช้สินค้าและบริการของผู้หญิง แต่ผลที่ได้จากการพึ่งพาสิ่งเหล่านี้ก็ยังคงล้มเหลวและผู้หญิงก็ยังคงต้องพึ่งพาระบบทุนนิยมต่อไป

2) ผู้หญิงต้องพ่ายแพ้ให้กับอุดมการณ์ความสวยงามในสื่อและกระแสแฟชั่นในสังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่ การสร้างกลวงทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของการเสพติดการบริโภคแฟชั่นและความสวยงาม ทำให้ผู้หญิงรู้สึกว่าตนเองพ่ายแพ้และไม่สามารถมีรูปร่างที่สวยงามอย่างที่สังคมต้องการไม่ได้ การที่ไม่สามารถสวมใส่เสื้อผ้าแฟชั่นที่ผลิตสินค้ามาให้เฉพาะผู้หญิงที่มีรูปร่างดีได้ และการยอมแพ้กระทั่งทำตามกระแสแฟชั่นการออกกำลังกายดูแลรูปร่างแต่ก็ยังจัดการความอ้วนไม่สำเร็จ

3) ระบบเพศสัมพันธ์ที่คู่รักหรือแฟนที่เป็นคนกำหนดรูปร่างความสวยงามของผู้หญิง ภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ร่างกายของผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นวัตถุทางเพศ ผู้หญิงผูกติดร่างกายและอุดมการณ์ความรักของตนไว้กับผู้ชาย ให้เป็นคนกำหนดความเป็นไปในชีวิต ผู้หญิงรู้สึกว่าตนเองล้มเหลวจากการจัดการความอ้วน เมื่อไม่สามารถมีรูปร่างตามที่คู่รักหรือแฟนคาดหวังได้ การเลิก رابطهกับแฟนมีผลทำให้ไม่อยากจะดูแลรูปร่างของตนเองอีกต่อไป หรือแม้กระทั่งการยอมไม่ดูแลรูปร่างของตนเองเพราะคำสั่งของแฟน สิ่งเหล่านี้ผู้หญิงไม่ได้เป็นคนกำหนดความเป็นไปในชีวิตของตนเอง จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่การจัดการความอ้วนของผู้หญิงจะต้องล้มเลิกหรือล้มเหลวในที่สุด

4) การทำงานและรูปแบบการทำงานในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ ที่นายจ้างบังคับให้ต้องนั่งทำงานอยู่กับที่ เป็นเวลานาน ไม่มีการเคลื่อนไหวร่างกายทำให้จัดการความอ้วนไม่สำเร็จ เวลาในการทำงานยาวนานมากจนไม่มีเวลาในการดูแลตัวเอง ค่าตอบแทนที่ได้ในการทำงานไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการลดความอ้วน ซึ่งระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ได้ซูดรีดเอารัด

เอาเปรียบแรงงานหญิงในทุกด้าน นายจ้างได้กดขี่และแสวงหาผลประโยชน์จากลูกจ้างหรือแรงงานของตนให้ได้มากที่สุด จึงทำให้แรงงานหญิงมักจะต้องล้มเลิกหรือล้มเหลวในการจัดการความอ้วน

การอภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายในเชิงผลการศึกษา

1. ทฤษฎีนิมชายเป็นใหญ่บีบบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการเนื้อตัวร่างกายของตนเอง

สังคมทฤษฎีนิมชายเป็นใหญ่บีบบังคับผู้หญิงต้องจัดการกับเนื้อตัวร่างกายของตน เพื่อหวังว่าตนเองจะประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งเรื่องของงาน ความรัก และความสวยงามเรือนร่างของตนเอง แสวงหาสิ่งที่เรียกว่าความสวยงาม สมบูรณ์แบบที่ไม่มีอยู่จริง อำนาจของระบบทฤษฎีนิมชายและอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ได้บีบบังคับให้พวกเธอต้องมองว่าความอ้วนนั้นเป็นปัญหาในชีวิตทั้งในเรื่องของการทำงานที่นายจ้างบีบบังคับให้ผู้หญิงต้องให้ความสนใจในรูปลักษณ์ระบบเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายมีอำนาจในการกำหนดความสัมพันธ์และความสวยงามของเรือนร่างผู้หญิง อุดมการณ์ความสวยงามที่นำเสนอผ่านสื่อ การถูกกระทำ ความรุนแรงทั้งทางกาย และวาจา สิ่งเหล่านี้บีบบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วนของตนเอง ซึ่งระบบทฤษฎีนิมชายเป็นใหญ่ได้สร้างรูปแบบการจัดการความอ้วนที่มีระดับของการขูดรีดและแสวงหาผลประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงในทุก ๆ วิธีการ ทำให้ผู้หญิงมีกระบวนการจัดการความอ้วนที่หลากหลาย ขั้นตอนแตกต่างกันออกไปและแต่ละคนก็มีกระบวนการที่กลับไปกลับมา ผู้หญิงยังคงวนเวียนอยู่ในวงจรของการจัดการความอ้วนที่อยู่ภายใต้ระบบทฤษฎีนิมชายที่ผลิตสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อหลอกล่อให้ผู้หญิงต้องการจัดการความอ้วนให้ตกอยู่ภายใต้ทฤษฎีนิมชายอย่างไม่มีวันสิ้นสุด และตัวของผู้หญิงเองก็ยังคงต้องล้มเหลวกับรูปแบบและกระบวนการจัดการความอ้วนแบบนี้ต่อไป

2. ทุนนิยมชายเป็นใหญ่แสวงหาผลประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงจากการลดความอ้วน

กระบวนการในการจัดการความอ้วนของผู้หญิงในสังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่เป็นการลดความอ้วนที่อยู่ภายใต้การแสวงหาผลประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงทั้งสิ้น ระบบทุนนิยมได้สร้างธุรกิจลดน้ำหนักขึ้นมาเป็นกลวงโดยสร้างรูปแบบและวิธีการในการจัดการความอ้วนที่หลากหลายและมีระดับของการซูตริตที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มต้นด้วยการที่ธุรกิจลดน้ำหนักใช้กลวงในการโฆษณาที่แฝงไปด้วยอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่เสนอภาพของรูปแบบและวิธีการจัดการความอ้วนเหล่านี้ซ้ำ ๆ ให้ผู้หญิงได้ค่อย ๆ ตกอยู่ในหลุมพรางของสินค้าและบริการที่นายทุนในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ได้ผลิตขึ้นมา ดึงให้ผู้หญิงออกจากการจัดการความอ้วนที่พึ่งพาตนเองให้เข้าสู่กระบวนการจัดการความอ้วนที่พึ่งพากระบวนทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วการพึ่งพาธุรกิจลดน้ำหนักในระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ก็ไม่สามารถทำให้ผู้หญิงจัดการกับความอ้วนได้สำเร็จ ผู้หญิงต้องล้มเหลวในการจัดการความอ้วน ซึ่งความล้มเหลวนั้นผูกติดอยู่กับอุดมการณ์ความงามภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ และระบบทุนนิยมที่พยายามบังคับให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วน และบังคับให้ผู้หญิงต้องพึ่งพากระบวนทุนนิยมในการจัดการความอ้วนที่สูญเสียทั้งสุขภาพและเงิน

3. ผู้หญิงต้องตระหนักให้เห็นถึงคุณค่าของเนื้อตัวร่างกายของตนเองอย่างแท้จริง

เหตุผลของการจัดการกับความอ้วนของผู้หญิงในปัจจุบันใช้การจัดการความอ้วนเพื่อหวังว่าตนเองสุขภาพที่ดี หรือเพื่อการป้องกันโรคเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป สำหรับผู้หญิงแล้วการจัดการกับยังมีเหตุผลของการจัดการความอ้วนอื่น ๆ อีกทั้งในเรื่องของงาน ระบบเพศสัมพันธ์ อุดมการณ์ความสวยงามที่นำเสนอผ่านสื่อและแฟชั่น เหล่านี้เข้ามาเป็นเหตุหรือปัจจัยที่บีบบังคับ

ให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วนของตนด้วย ซึ่งแนวทางหรือนโยบายของรัฐ อาจจะต้องให้ความสำคัญ หรือเปิดมุมมองใหม่เพื่อให้เห็นเหตุแห่งการจัดการ ความอ้วนของผู้หญิงที่เหล่านี เพื่อให้เข้าใจถึงการแก้ปัญหาการจัดการความ อ้วนที่ไม่เป็นธรรมชาติของผู้หญิงในปัจจุบันได้ ปัญหาของเรื่องนี้ไม่ได้อยู่ที่ว่าเรา จะหาแนวทางแก้ไขผู้หญิงที่มีการจัดการความอ้วนของตนเองให้ถูกต้องได้ อย่างไร แต่สิ่งที่เราควรมองให้เห็นและเป็นสิ่งที่สำคัญนั่นคือเหตุของการจัดการ ความอ้วนที่เป็นตัวกดดันให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วนของตน นั่นก็คือ อุดมการณ์ในสังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่ครอบงำและกดขี่ความคิด เนื้อตัว ร่างกายของผู้หญิงอยู่ ผู้หญิงจะรู้สึกกว่าตนเองอ้วนและต้องแสวงหาการจัดการ หากไม่ถูกอุดมการณ์ครอบงำและบีบบังคับ ดังนั้น เราควรที่จะขจัดเหตุแห่งการ กดขี่และการสร้างความเป็นธรรมชาติให้กับผู้หญิงในเรื่องนี้ของการมองเห็นคุณค่า ของผู้หญิงเพียงแค่รูปลักษณ์ความสวยงามภายนอกของผู้หญิงเพียงอย่างเดียว เท่านั้นให้หมดไป และสร้างอุดมการณ์ใหม่ที่มองคุณค่าของผู้หญิงที่ตัวตน ของผู้หญิงที่แท้จริง การสร้างคุณงามความดีที่เกิดจากการกระทำ ผลของงาน หรือความสำเร็จในชีวิตที่ผู้หญิงมี นั่นต่างหากที่เป็นเครื่องบ่งบอกว่าผู้หญิงมี คุณค่าอย่างแท้จริง

อภิปรายในเชิงทฤษฎี

1. ความแตกต่างของงานวิจัยในครั้งนี้นักงานศึกษาวิจัยที่ผ่านมา

งานศึกษาวิจัยในครั้งนี้นำให้เห็นถึงชีวิตของผู้หญิงที่ถูกกดขี่ด้วย ระบบทุนนิยมและอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ในการจัดการความอ้วนของตน ผลการศึกษาทำให้ผู้วิจัยเห็นชัดเจนว่าอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่และระบบ ทุนนิยมได้มีอำนาจในการกดขี่ให้ผู้หญิงต้องจัดการกับความอ้วน และมี ประสิทธิภาพจัดการความอ้วนที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและไม่เป็นธรรม โดยการ บีบบังคับกดขี่ เอารัดเอาเปรียบในชีวิตของผู้หญิงภายใต้อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่

และระบบทุนนิยมทั้งในเรื่องของงาน ระบบเพศสัมพันธ์ สื่อและกระแสแฟชั่น ที่ผู้หญิงต้องบริโภค ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้หญิง ซึ่งผู้วิจัยจะไม่สามารถเห็นถึงการกดขี่ที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้หญิงในการจัดการกับความอ้วนได้เลย หากไม่มีหลักคิดของทฤษฎีสตรีนิยมสายสังคมนิยมเป็นแนวคิดหลักในการศึกษาครั้งนี้

แตกต่างจากแนวคิดอื่น ๆ ที่ละเลยความสำคัญของผู้หญิงไป เช่น แนวคิดทางการแพทย์การมองความอ้วนเป็นเพียงโรคที่ต้องรักษาขาดมิติทางด้านสังคมและเห็นเพียงแค่ความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นจากความอ้วน แนวคิดทางจิตวิทยาที่มองว่าความอ้วนเป็นเพียงการรับรู้ของปัจเจกในเรื่องของความอ้วนโดยไม่สนใจสังคม แนวคิดปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ที่มองว่าความอ้วนคือการให้ความหมายทางสังคมที่เกิดขึ้น แต่ไม่เห็นถึงการเอารัดเอาเปรียบที่เกิดขึ้น แนวคิดหลังโครงสร้างที่มองว่าการจัดการความอ้วนเป็นวาทกรรมที่ครอบงำคนในสังคมแต่ละเลยการมองถึงโลกของวัตถุ และแนวคิดวัฒนธรรมสมัยนิยมที่มองว่าการจัดการความอ้วนเป็นเพียงกระแสวัฒนธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่มีแนวคิดใดเลยที่กล่าวถึงผู้หญิงอย่างชัดเจนและลึกซึ้งลงไปเหมือนดังเช่นแนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยมที่ผู้วิจัยเลือกเป็นแนวคิดหลักในการศึกษา และไม่มีแนวคิดใดที่อธิบายประสบการณ์การจัดการความอ้วนที่ดีแม้ให้เห็นถึงการแสวงหาผลประโยชน์ กดขี่และเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่เหมือนแนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยม

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยต้องการเสนอแนวคิดบางประการเพื่อระบุปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการความอ้วนของผู้หญิงภายใต้มุมมองสตรีนิยม ซึ่งคำแนะนำเหล่านี้ให้ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการความอ้วนที่มีผลกระทบต่อ

ผู้หญิงโดยตรง โดยคำแนะนำยืนอยู่บนพื้นฐานของปัญหาที่พบโดยการมองผ่านมุมมองสตรีนิยมสังคมนิยม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้หญิงมีประสบการณ์จัดการความอ้วนที่หลากหลายแตกต่างกันไป ภายใต้เงื่อนไขชีวิตของผู้หญิงไม่มีทางเลือกในการจัดการหรือดูแลตนเองได้มากนัก จึงไม่สามารถจัดการความอ้วนของตนเองได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยได้ ฉะนั้นรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่น สสส. หรือหน่วยงานทางการแพทย์ ควรจะมีการจัดบริการจัดการความอ้วนที่ปลอดภัย และเหมาะสมกับผู้หญิงแต่ละกลุ่ม เพื่อตอบสนองความต้องการ และข้อจำกัดของผู้หญิง

2. สถาบันการศึกษาควรร่วมมือกับหน่วยงานทางสุขภาพเพื่อเปิดมุมมองและให้ความรู้ หรือนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์จัดการความอ้วน อาจทำให้ผู้หญิงตระหนักถึงปัญหา และการกดขี่ ขูดรีดของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ จะช่วยให้มองเห็นรากเหง้าปัญหาที่แท้จริงได้ และอาจมีส่วนช่วยแก้ปัญหาในการจัดการความอ้วนของผู้หญิงไม่ให้ถูกกดขี่ ขูดรีดภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

3. รัฐหรือหน่วยงานที่ดูแลเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคม ควรกระตุ้นให้มีการสนับสนุนทางสังคมอย่างเท่าเทียม ขจัดอุดมการณ์ที่ถูกกดขี่ ขูดรีดผู้หญิง ไม่มองว่าความอ้วนเป็นความผิดของผู้หญิง ควรสนับสนุนให้ทุกคนปฏิบัติเพื่อสุขภาพอย่างแท้จริง และไม่ควรรสร้างแรงกดดันให้ผู้หญิงจัดการกับความอ้วน

4. รัฐหรือหน่วยงานทางด้านสตรีต้องนำเสนอนโยบายหรือโครงการที่ทำให้ผู้หญิงตระหนักเห็นคุณค่าของตนเอง สนับสนุนให้ผู้หญิงมีอิสระที่จะคิด และตัดสินใจที่จะดูแลรูปร่าง และจัดการความอ้วนด้วยตนเอง ไม่ใช่การลดความอ้วนภายใต้การกดขี่ ขูดรีดจากระบบเพศสัมพันธ์ในทุนนิยมชายเป็นใหญ่

5. รัฐต้องเข้ามาควบคุมการจัดการความอ้วนที่ส่งผลต่อผู้หญิง อย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ควรมีการควบคุมสื่อทั้งภาพของผู้หญิงที่น่าเสนอ และการโฆษณาของธุรกิจลดน้ำหนักอย่างจริงจัง ไม่ให้นำเสนอในแนวที่จะออกสื่อออกมาเพื่อบีบบังคับให้ผู้หญิงต้องเป็นไปตามอุดมการณ์ที่สังคมกำหนด หรือหลอกลายสินค้าและผลิตภัณฑ์ลดความอ้วน

6. รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการส่งเสริมสวัสดิภาพของแรงงานของผู้หญิงควรจัดอคติในเรื่องเพศออกไป ไม่ควรกดขี่ ขูดรีดให้ผู้หญิงต้องจัดการความอ้วนเพราะงาน นายจ้างควรปรับปรุงสภาพงานให้เหมาะสมกับผู้หญิงแต่ละคน มุ่งเน้นให้มองการทำงานของผู้หญิงที่ความสามารถอย่างแท้จริง ไม่มองความอ้วนเป็นอุปสรรคของการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชนก บุญไชย. (2544). การรับรู้รูปร่างและพฤติกรรมการลดน้ำหนักของวัยรุ่นหญิง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุข) สาขาโภชนาวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2557). สถานการณ์โรคอ้วนในสังคมไทย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://www.thairath.co.th/content/430573>
- _____. (2557). 'สาวใหญ่' ร้อง สคบ.เข้าคอร์สลด นน. กลับได้แปลเต็มหน้าท้อง [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์. 2558 จาก <http://www.thairath.co.th/content/471269>
- นาถฤดี เด่นดวง. (2552). อำนาจและความขัดแย้งบนร่างกายผู้หญิง สิทธิการเจริญพันธุ์และเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น : แนวคิดสตรีนิยม. กรุงเทพฯ : รันนิง พรีเพรส ชีสเต็ม.

ผู้จัดการออนไลน์. (2548). ธุรกิจลดน้ำหนักโตสวนกระแสอันสงส์สุขภาพ-
 ฟาสต์ฟูดบูม.[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2558 จาก
<http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9480000093073>

ศิวพร อุดมสิน. (2541). การศึกษาบริการลดน้ำหนักตามการรับรู้ของผู้รับ
 บริการที่สถานบริการลดน้ำหนักในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน
 มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิวรักษ์ กิจชนะไพบูลย์. (2555). พฤติกรรมการลดน้ำหนักที่ไม่ถูกต้องของ
 วัยรุ่นและเยาวชนไทย. พยาบาลสารปีที่ 39 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-
 ธันวาคม พ.ศ. 2555 : 180-189

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2549). เผยคนไทยติดยาแก้ปวดมากที่สุด-
 วัยรุ่นติดยาตลอดความอ้วนมากที่สุด. [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อวันที่ 23
 กุมภาพันธ์ 2559 จาก [http : //www.hsri.or.th/taxonomy/term/309](http://www.hsri.or.th/taxonomy/term/309)

สถาบันสถิติแห่งชาติ. สถิติทางการสาขาแรงงาน. เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 เมษายน
 2560 จาก [http : //164.115.22.198/statv2/bipage/Labor.html](http://164.115.22.198/statv2/bipage/Labor.html)
 หาหมอดอทคอม. (2555). โรคอ้วนและน้ำหนักตัวเกิน โดยศาสตราจารย์
 เกียรติคุณ และแพทย์หญิงพวงทอง ไกรพิบูลย์, 2557. [ออนไลน์]
 เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2559 จาก [http : //haamor.com/th/โรคอ้วนและน้ำหนักตัวเกิน/#article101](http://haamor.com/th/โรคอ้วนและน้ำหนักตัวเกิน/#article101)

Unhealthy.com. ออเร็กเซีย เนอร์โวซา (Anorexia nervosa) โรคกลัว
 ความผอม. เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2559 จาก [http : //www.uhealthyway.com/2011/02/anorexia-nervosa.html](http://www.uhealthyway.com/2011/02/anorexia-nervosa.html)

Hook, B. (2000). **Feminism is for EVERYBODY Passionate Politics**. Cambridge : South End Press.

Walby, S. (1990). **Theorizing Patriarchy**. Cambridge : T.J. Press Ltd.